

**UCHWAŁA NR XIV/80/16
RADY GMINY W BĘDKOWIE**

z dnia 21 marca 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z 2013 r. poz. 1563, z 2014 r. poz. 822, poz. 1188), art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.: Dz. U. z 2012 r. poz. 124, z 2015 r. poz. 28, poz. 875, poz. 1893, poz. 1916, poz. 2014) Rada Gminy w Będkowie uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok dla Gminy Będków w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr VI/28/15 Rady Gminy w Będkowie z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Andrzej Legieziński

Załącznik do uchwały Nr XIV/80/16

Rady Gminy w Będkowie

z dnia 21 marca 2016 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W ROKU 2016

Rozdział 1.

Problemy alkoholowe w środowisku lokalnym

W planowaniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych bardzo ważne jest dokładne rozpoznanie skali problemów na terenie gminy. W tym celu przygotowana została diagnoza problemów alkoholowych. Badaniem objęto dorosłych respondentów oraz dzieci i młodzież uczęszczającą do szkół na terenie gminy Będków. Do obliczeń wykorzystano wyniki badań 100 osób, w tym 50 kobiet i 50 mężczyzn. Ponadto w badaniach brały udział osoby należące do dwóch kategorii wiekowych: 18 - 35 lat, 36 lat i więcej. Procentowy udział w badaniu kobiet i mężczyzn: kobiety 50 %, mężczyźni 50 %. Wśród badanych osób dorosłych wyróżnić można: 74 % abstynentów lub osób pijących w sposób umiarkowany, 24 % osób pijących w sposób ryzykowny, 6 % osób pijących w sposób szkodliwy, 0 % osób z cechami uzależnienia.

W celu zbadania opinii i zachowań dorosłych respondentów na w/w temat wykorzystano kwestionariusz AUDIT, przyjęty przez Światową Organizację Zdrowia - test do badań przesiewowych, umożliwiający określenie stylu kontaktu z alkoholem, w tym wyłonienie osób, u których występować może uzależnienie alkoholowe oraz taką techniką badawczą jak kwestionariusz ankiety, który został opracowany przez zespół specjalistów z Centrum „Progres” i dotyczy rozpowszechnienia problemów alkoholowych i narkotykowych w środowisku badanych osób, czyli w rodzinie, w pracy, wśród sąsiadów czy też w całej gminie. Narzędziem do diagnozy indywidualnego stylu kontaktowania się osób dorosłych z substancjami psychoaktywnymi była ankieta opracowana przez specjalistów Centrum „Progres”. Jak wynika z danych otrzymanych na podstawie wypełnionych ankiet problem zażywania innych substancji psychoaktywnych (niż alkohol) dotyczy znacznej grupy mieszkańców Gminy Będków. Aż 34% badanych kobiet i 54% badanych mężczyzn sięga po substancje uzależniające. 50% respondentów w wieku 18-35 lat i 38% respondentów po 36 roku życia ma kontakt z substancjami psychoaktywnymi. Problem zażywania leków psychoaktywnych dotyczy przede wszystkim badanych kobiet - zarówno w młodszej jak i starszej grupie wiekowej. Problem uzależnienia narkotykowego w chwili obecnej wśród dorosłej części społeczeństwa Gminy Będków nie został ujawniony.

Aby zapewnić reprezentatywność badanej populacji zbadano relatywnie dużą próbkę populacji młodych ludzi uczęszczającej do szkoły podstawowej i gimnazjum. Sformułowane wcześniej cele szczegółowe wymagały objęciem badania próbki młodzieży w różnych przedziałach wiekowych dziewcząt i chłopców. W badaniu wzięły udział cztery grupy wiekowe: dzieci i młodzież zostały poklasyfikowane na osiem grup: dziewczęta - uczennice klas VI szkoły podstawowej, chłopcy - uczniowie klas VI szkoły podstawowej, dziewczęta - uczennice klas I gimnazjum, chłopcy - uczniowie klas I gimnazjum, dziewczęta - uczennice klas II gimnazjum, chłopcy - uczniowie klas II gimnazjum, dziewczęta - uczennice klas III gimnazjum, chłopcy - uczniowie klas III gimnazjum. Ogólna liczba przebadanych dzieci i młodzieży - 98. Dokonano analizy odpowiedzi i „na gorąco” odrzucono wyniki 4 osób z uwagi na oczywiste sprzeczności odpowiedzi (test niewypełniony w całości). Procentowy udział w badaniu dziewcząt i chłopców: dziewczęta 56,4 %, chłopcy 43,6 %.

Jak wynika z uzyskanych danych – 65,9 % badanych uczniów i 56,6% uczennice ma za sobą pierwsze próby picia alkoholu. W klasach VI szkoły podstawowej taka sytuacja miała miejsce wśród 20,8 % badanych uczniów, w I klasach gimnazjum aż 94,1% badanych gimnazjalistów, w II klasie gimnazjum 41,7 %, a w III klasie gimnazjum również 89,7 % uczniów. W czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem piło jakiegokolwiek napoje alkoholowe: 4,2% badanych uczniów VI klas szkoły podstawowej, wśród uczniów I klas gimnazjum taka sytuacja miała miejsce u 88,2 % badanych uczniów, w II klasach gimnazjum zadeklarowało tak 29,2% badanych uczniów, a w III klasach gimnazjum zadeklarowało – 79,3% uczniów. Alkohol jest najbardziej popularną używką w populacji badanych uczniów. Picie alkoholu nie okazało się różnicowane ze względu na płeć badanych osób (poza częstotliwością wypijania jednorazowo dużych

ilości alkoholu oraz ponoszenia z tego tytułu szkód - tu „prym” nieznacznie wiodą dziewczęta). Młodzież pijąc napoje alkoholowe najchętniej sięga po wino – zadeklarowało w ten sposób 35,3% badanych uczniów, natomiast wśród uczniów III klas gimnazjum najczęściej deklarowano (37,9%) spożywanie wina. ale piwo i wódka również cieszą się relatywnie dużą popularnością wśród młodzieży 27,6% badanych uczniów zadeklarowało spożywanie wódki lub innych napojów spirytusowych, a 17,3% zadeklarowało picie piwa. Uczniowie I klas gimnazjum najczęściej wypijają podczas jednej okoliczności 1 do 3 drinków z rzędu. Zadeklarowało tak 35,3% badanych uczniów. Natomiast wśród uczniów VI klas szkoły podstawowej takiej odpowiedzi udzieliło 4,2% badanych, wśród II klas gimnazjum 4,2% badanych uczniów oraz 13,8% uczniów III klas gimnazjum. Zarówno w grupie badanych chłopców i dziewcząt znajdują się osoby pijące napoje alkoholowe w sposób wysoce ryzykowny, wprowadzając się w stan nietrzeźwości lub upicia się. Większość badanej młodzieży ma za sobą pierwszy kontakt z alkoholem. Młodzi ludzie zażywają przede wszystkim substancji legalnych takich jak: napoje alkoholowe- jak wynika z badań w ciągu ostatnich 30 dni – jakiegokolwiek napoje alkoholowe piło 4,2% badanych uczniów VI klasy szkoły podstawowej, 52,9% uczniów I klas gimnazjum, 8,3% uczniów II klas gimnazjum oraz 48,3% uczniów III klas gimnazjum, papierosy - doświadczenie z paleniem zadeklarowało 13,2% gimnazjalistek oraz 19,5% gimnazjalistów, z badanych uczniów klasy VI szkoły podstawowej żaden nie zadeklarował palenia papierosów, czy też środki uspokajające lub nasenne, a także nielegalne m.in. takie jak marihuana/haszysz - używanie środków odurzających:

Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło ci się używać któregośkolwiek z podanych niżej środków odurzających?
(dziewczęta)

Ile razy	0 razy	1-2 razy	3-9 razy	10 lub więcej razy
Marihuana lub haszysz	96,2%	0%	3,8%	0%
Leki uspakajające lub nasenne	90,6%	3,8%	5,6%	0%
Inne leki zażywane bez zaleceń lekarza	90,6%	5,6%	3,8%	0%
Amfetamina	98,1%	1,9%	0%	0%
LSD lub inny halucynogen	100%	0%	0%	0%
Crack	100%	0%	0%	0%
Kokaina	100%	0%	0%	0%
Heroina	100%	0%	0%	0%
Ecstasy	100%	0%	0%	0%
Alkohol razem z tabletkami	100%	0%	0%	0%
Sterydy anaboliczne	100%	0%	0%	0%
Mefedron	96,2%	3,8%	0%	0%
Dopalacze	96,2%	3,8%	0%	0%
Tabaka	98,1%	1,9%	0%	0%

Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło ci się używać któregośkolwiek z podanych niżej środków odurzających? (chłopcy)

Ile razy	0 razy	1-2 razy	3-9 razy	10 lub więcej razy
Marihuana lub haszysz	95,1%	4,9%	0%	0%
Leki uspakajające lub nasenne	92,7%	2,4%	4,9%	0%
Inne leki zażywane bez zaleceń lekarza	97,6%	0%	0%	2,4%
Amfetamina	100%	0%	0%	0%
LSD lub inny halucynogen	100%	0%	0%	0%
Crack	100%	0%	0%	0%
Kokaina	100%	0%	0%	0%
Heroina	100%	0%	0%	0%
Ecstasy	100%	0%	0%	0%
Alkohol razem z tabletkami	100%	0%	0%	0%
Sterydy anaboliczne	100%	0%	0%	0%
Mefedron	100%	0%	0%	0%
Dopalacze	100%	0%	0%	0%
Tabaka	100%	0%	0%	0%

Wśród uczniów klas VI szkoły podstawowej oraz uczniów klas II gimnazjum nie odnotowano przypadków stosowania dopalaczy. Natomiast wśród uczniów I oraz III klas gimnazjum niewielki, ale już znaczący odsetek zadeklarował stosowanie dopalaczy. Deklaracje dotyczące zażywania dopalaczy składały jedynie dziewczęta.

W celu zbadania opinii dzieci i młodzieży na w/w temat wykorzystano zmodyfikowane narzędzie stosowane podczas ogólnopolskich badań wg programu ESPAD w latach 1999-2011. Ankieta została zmodyfikowana przez specjalistów z Centrum „Progres”.

Rozdział 2.

Charakterystyka społeczno – demograficzna mieszkańców gminy

Gmina posiada powierzchnię 5790 ha, z czego 4870 ha to użytki rolne, lasy zajmują 423 ha, a 495 ha to pozostałe grunty i nieużytki. W granicach gminy – według stanu na dzień 31 stycznia 2016 r. zamieszkuje łącznie 3373 mieszkańców, w tym 1392 kobiet oraz 1400 mężczyzn, mieszczących się w przedziale wiekowym od 18 do 60 roku życia.

Gmina wchodzi w skład powiatu tomaszowskiego, który jest jednym z większych powiatów w regionie łódzkim. Powiat tomaszowski plasuje się na drugim miejscu pod względem liczby ludności, która wynosi 122 tysiące mieszkańców oraz na piątym miejscu pod względem powierzchni – 1026 km². Przez powiat ten przebiegają ważne szlaki komunikacyjne takie jak: międzynarodowa droga ekspresowa Warszawa - Katowice - Wrocław, drogi krajowe Łódź - Radom, Łódź - Kielce, linie kolejowe Łódź - Skarżysko, Łódź - Radom - Lublin. Atutem gminy Będków jest jej położenie przy drodze wojewódzkiej nr 716 (Koluszki - Będków - Piotrków Tryb.). Przez teren gminy przebiega najstarsza w dawnym Królestwie Polskim linia kolejowa zwana niegdyś Droga Żelazną Warszawsko-Wiedeńską. Jest to po dzień dzisiejszy jeden z najważniejszych szlaków kolejowych w Polsce.

Rozdział 3.

Zasoby lokalne

Na terenie gminy funkcjonują następujące instytucje, organizacje i jednostki organizacyjne, które w swoich działaniach realizują zadania z zakresu zapobiegania problemom społecznym, w tym przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Będkowie;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Będkowie;
- 3) Samodzielny Publiczny ZOZ – Gminny Ośrodek Zdrowia w Będkowie;
- 4) Niepubliczny ZOZ AMIKUS-MED w Będkowie;
- 5) Zespół Szkolno - Gimnazjalny w Będkowie;
- 6) Punkt Konsultacyjny w Będkowie;
- 7) Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 8) Ludowy Klub Sportowy w Będkowie.

Rozdział 4.

Podstawowe cele działań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi:

1. dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:

- 1) zapewnienie systematycznej informacji na temat choroby alkoholowej i możliwości jej leczenia ze wskazaniem placówki odwykowej zajmującej się diagnozą i terapią problemów uzależnienia i współuzależnienia – w miarę potrzeb;
- 2) prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkohol, mających na celu zmotywowanie do zaprzestania picia lub podjęcia leczenia odwykowego – w miarę potrzeb;
- 3) pełnienie dyżurów w utworzonym punkcie konsultacyjnym dla osób z problemem

alkoholowym, znajdującym się w Zespole Szkolno – Gimnazjalnym w Będkowie, przy ulicy Reymonta 11 - zatrudnienie na dwie godziny tygodniowo terapeuty uzależnień.

2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- 1) prowadzenie konsultacji specjalistycznych z lekarzem, policjantem, prawnikiem;
- 2) dostarczanie wiedzy na temat uzależnień oraz wpływu alkoholu na życie w rodzinie, kształtowanie postaw sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji z zażywaniem alkoholu i obronę własnych praw ze szczególnym uwzględnieniem mówienia „nie”;
- 3) podejmowanie czynności zmierzających do wydania orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego:
 - a) skierowanie na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego – w miarę potrzeb,
- 4) podejmowanie przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych i policję działań chroniących ofiary przemocy domowej – w miarę potrzeb;
- 5) prowadzenie z osobami nadużywającymi alkohol i stosującymi przemoc w rodzinie rozmów ostrzegawczych, informujących o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich – w miarę potrzeb;
- 6) udzielanie wsparcia socjalnego ze strony pomocy społecznej poprzez:
 - a) organizację wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, a także pochodzących z rodzin zagrożonych patologią w formie kolonii bądź obozów - przedsięwzięcia te powinny zawierać program scenariuszy zajęć o tematyce profilaktycznej;
 - b) dostarczanie pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu na bazie świetlicy szkolnej i klubów sportowych (LKS, UMKS „Apis”);
 - c) dożywianie dzieci z rodzin nadużywających alkohol;
 - d) pomoc w naturze w postaci zakupu odzieży, obuwia, opału.
- 7) dążenie do zintegrowania działań różnych instytucji zajmujących się pomaganiem dziecku i rodzinie, dotyczy to przede wszystkim szkół, świetlicy opiekuńczo-wychowawczej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, ośrodka pomocy społecznej, sądu rodzinnego, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych – w miarę potrzeb.

3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- 1) prowadzenie w szkołach programów profilaktycznych dotyczących różnych rodzajów środków uzależniających;
- 2) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla wychowawców i rodziców;
- 3) współpraca z policją w zakresie:
 - a) organizowania akcji profilaktycznych skierowanych do młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy na temat skutków spożywania napojów alkoholowych,
 - b) przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.

4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- 1) sfinansowanie kosztów funkcjonowania punktu konsultacyjnego – wynagrodzenie terapeuty;
- 2) sfinansowanie realizacji programów profilaktycznych w szkołach;
- 3) sfinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 4) sfinansowanie zakupu leków i usług medycznych dla osób nadużywających alkohol;

- 5) sfinansowanie czynności biegłego orzekającego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- 6) pokrywanie opłat za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich o zastosowanie leczenia odwykowego.

5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- 1) podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.

6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Kierunki działań:

- 1) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez współfinansowanie Centrów Integracji

Społecznej, w których uczestniczą:

- a) uzależnieni od alkoholu mieszkańcy Gminy, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie lecznictwa odwykowego.
- 2) współpraca instytucji rynku pracy i pomocy społecznej w zakresie wspierania osób bezrobotnych.

Rozdział 5.

Podstawowe cele działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Rozdział 6.

Realizatorzy programu

Program jest realizowany przez Urząd Gminy Będków, a także gminne jednostki organizacyjne oraz podmioty wymienione w rozdziale 3.

Rozdział 7.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Za udział w pracach Komisji jej członkowie otrzymują wynagrodzenie za każdorazowy udział w posiedzeniu związanym z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w wysokości:

- 1) przewodniczący komisji - 120,00 zł;
- 2) pozostali członkowie komisji - 100,00 zł.

Rozdział 8.

Wydatki na realizację zadań zawartych w Programie

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na rok 2016:

- 1) dochody:

- 40.000,00 zł,

2) wydatki:

- 7.000,00 zł - różne wydatki na rzecz osób fizycznych - diety członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 13.000,00 zł - zakup materiałów i wyposażenia: pomoc rodzinom nadużywającym alkohol;
- 20.000,00 zł - zakup usług pozostałych: rozwój i modernizacja usług terapeutycznych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin, konsultacje medyczne dla osób uzależnionych, szkolenie przedstawicieli samorządów gminnych, różnych grup zawodowych oraz członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pomoc rodzinom nadużywającym alkohol, wdrażanie programów profilaktycznych w ośrodkach wychowawczych (szkołach i placówkach oświatowo - wychowawczych oraz w grupach podwyższonego ryzyka).

Przewodniczący Rady

Andrzej Legieziński